

Breves Annotationes
 CIRCA CONTRITIONEM
 ET
 EXAMEN CONSCIENTIÆ.

NOtabile I. In quo assignantur quædam rationes, quæ quemlibet Christianorum ad actus Contritionis frequenter, aut ad minus mane & vesperi exercendos, efficaciter movere valent.

Ratio 1. Cùm DEI timor, qui est principium sapientiæ, primò & principaliter hominem moveat ad reconciliandum se divinæ Majestati, quod tamen sine contritione (in defectu confessionis,) non obtinetur, ideo convenientissimum est, ut præ cunctis majori curæ ducatur.

Ratio 2. Omnia opera bona, ut ante DEUM æternæ vitæ meritoria sint, contritionem necessariò prærequirunt (loquendo de eo, qui est extra statum gratiæ) & contritio absquibuscunque bonis operibus ad salutem acquirendam se solâ sufficientissima est (in defectu confessionis) quapropter illi magis, quam

liori & necessarii omni studio incumbendum est.

Ratio 3. Præterquam, quod in alijs exercitijs Spiritualibus simpliciores non rarò imprudenter excedendo deficient; adhuc conversatio prava & vita peccaminosa stare possunt, cum contritione autem, in qua nullus potest esse excessus, vitæ malè actæ emendatio necessariò cohæret.

Ratio 4. Cùm ex gravissimorum Theologorum sententia, in hora mortis quilibet, qui est extra statum gratiæ, nec habet facultatem confitendi, teneatur ad veram contritionem procurandam: hinc quàm convenientissimum est, contritionis exercitium sibi familiare reddere, & ad minus, dum mane surgit, & antequam decumbat, se in illo exercere, & id ipsum pro posse omnibus persuadere, ne quisquam in hora mortis doloribus & anxietatibus circumdatus, operisque inassueti difficultate obrutus, nullum contritionis actum elicere valeat, & ita miserè pereat.

Ratio 5. Cùm fides doceat, eum, qui mortiferum peccatum admiserit, nisi ad minus veram contritionem cum proposito statuto tempore confitendi, habuerit, salvari minimè

posse: ex alia verò parte, ne ullus quidem unico momento de vita securus sit, quid prudentius fieri poterit, quàm continuò in contritione pro animæ suæ salute versari?

Ratio 6. Quamvis Theologi fateantur cum Sacramento Pœnitentiæ actum attritionis ad peccatorum veniam consequendam sufficere, attamen non omnibus confitendi tempus conceditur, & licet concedatur, qui in actibus contritionis non est exercitatus, vix sufficientem attritionem assequetur.

Ratio 7. Ad emendationem vitæ, extirpationem vitiorum, mortificationem corporis & passionum, ad sustinendas & voluntariè remittendas injurias, ad proficiendum in via spiritali, amore Dei, gratitudine ergà ipsum pro beneficijs acceptis, ac denique ad perseverandum usque ad mortem in bono proposito neque fortior, neque efficacior reperitur stimulus continuo & fervido contritionis exercitio, quod alumnos tuos sensim mirâ suavitate, & velocitate ad perfectionis culmen evehit. E contrà verò ex hujus neglectu non rarè ij, quorum conversatio in cœlis esse videbatur in fine miserè cadunt & pereunt, non aliam sane ob causam, quàm quod divini timoris

moris & hujus Sancti exercitii obliti, contra Spiritus S. consilium de propitiato peccato sine metu fuerint; ex quo utilitas simul & necessitas hujus exercitij facile eluect.

Notabile II. In quo annotatur, quid sit Contritio, quænam ejus præstantia, quæve ad illam requirantur.

Quantum ad primum, Contritio est dolor & detestatio peccati commissi propter Deum summè dilectum. Quando verò dolor non provenit principaliter ex amore Dei, sed vel ex consideratione deformitatis peccati, pœnarum inferni, aut similium, non contritio sed attritio est, de qua nobis sermo non est.

Porro tanti valoris est vera contritio, ut qui illam habet, quantumvis gravissimorum peccatorum reus esset, cunctorum veniam adipiscatur, in gratiam & amicitiam Dei recipiatur, virtuteſq; & Spiritus S. dona peccatis amissa recuperet, & si absque confessione repente illum mori contingeret, nihilominus infallibiliter æternam beatitudinem consequatur. Contritio præsuppositâ fide in Christum Jesum principaliter in DEI super omnia dilectione fundatur, continetque tria;

Primum est dolor intensissimus propter divinam Majestatem offensam, omni amore, honore & obsequio dignissimam. Hic dolor elicitur 1. ex consideratione bonorum, quæ per divinam offensam perduntur, uti sunt gratia & amicitia Dei, quæ cum multis parafangis alia bona excedant, illorum perditio omnibus divitijs, honoribus vitaq; ipsâ majorem dolorem causare debet. 2. Considerando mala, quæ mortale peccatum consequuntur, scilicet inimicitia Dei, servitus Diaboli, turpitude, Diabolica deformitas, & æterna damnatio, quæ cum omnia majora sint, & horribiliora, quàm omnia mundi supplicia, magis quoque animum excruciare debent. O bonitas infinita, unicum peccatum mortale tanta mala secum trahat, quid facient multa!

Secundum, quod ad contritionem requiritur, est firmum propositum ultrà non peccandi, neque pro ulla re totius mundi charissima consequenda, neque pro ullo quantumvis maximo malo, tormentove crudelissimo evitando.

Malum quippe, quod incurritur, & bonum quod perditur (uti dictum est) omnia, quæ

quæ mundus habet, excedit. Cum hoc proposito generali conjungi debet propositum restituendi ea, ad quorum restitutionem tenetur, observandi maximâ exactione Dei & Ecclesiæ præcepta, satis faciendi generalibus & particularibus obligationibus, evitandi occasiones Deum ad eò bonum ultrà offendendi, specialiterq; statuto ab Ecclesia tempore confitendi, explendiq; injunctam pœnitentiam, offerendo pro majore satisfactione vitam, opera, cunctosq; labores suos.

Tertium contritionis requisitum est petitio & spes remissionis omnium suorum peccatorum, gratiæ se emendandi, perseverandiq; in gratia usque ad mortem. Hæc petitio fundari debet in bonitate & misericordia Dei, meritis, pretiosissima passione & morte Domini Jesu Christi Redemptoris nostri.

PRACTICA

ACTUS CONTRITIONIS

In modum Orationis redacta.

Potentissime & Clementissime DEUS,
 Creator & Salvator meus, doleo ex toto corde propter te summè dilectum, quod te offenderim; propono nunquam ultra pecca-

re, omnes peccandi occasiones evitare, peccata mea confiteri, pœnitentiamque injunctam implere, vitam, cuncta opera, molestias laboresque vitæ meæ tibi pro peccatorum meorum satisfactione offero, sperans in tua bonitate, & misericordia: rogo te, ut propter merita & pretiosissimam mortem unigeniti tui mihi propitius esse digneris, largiarisque mihi gratiam emendandi me, & usque ad mortem in bono perseverandi. Amen.

Notabile III. Continens modum Examen Conscientiæ manè & vesperi instituendi.

Explorato vitio, quo quis magis infestatur, statim ac è somno expergiscitur, datis DEO gratijs, quod illum à subitanea morte præservaverit, factoque supra assignato actu contritionis particulariter sibi proponat ut sequitur:

Desidero Domine te amare, tibi que ex toto corde servire, illudque mihi firmiter propono: Concede mihi rogo gratiam tuam, ut totam vitam meam in tuo servitio impendam, & potius millies moriar, quam te in ulla re offendam, specialiter in illa, in qua particulariter deficere consuevi.

In diei decursu sollicitus esse debet de prædicto

dicto proposito observando, illudque sæpius renovare : uti quando audit horologium, dum domo egreditur, aliquod opus aggreditur, & specialiter quando tentatur, aut aliquod peccandi periculum adest. Verùm in hoc ultimo casu ultra propositi renovacionem, signo Crucis, & dulcissimorum nominum **JESU** & **MARIÆ** invocatione se munire oportet & dicere aliquam orationem devotam, viriliterq; usque ad tentationis victoriam decertare ; sin autem quempiam ex humana fragilitate cadere contingat, non cadat animo, verùm de culpa dolens à Deo magnâ fiduciâ veniam petat, & percutiendo pectus dicat : O Domine quid feci ? ignosce mihi per merita & pretiosissimam passionem unigeniti filij tui, doleo quòd infinitam bonitatem tuam offenderim. O utinam potius millies mortuus fuisset, quàm te offendissem ! largire mihi obsecro gratiam tuam, ut delictum meum confitear, & nunquam in illud relabar.

Quotiescunque ceciderit, faciat ex corde prædictum actum, & novo fervore propositum observare statuat & procuret. Imò quantumvis diligentissimè, ne cadat, invigilare

lare debeat, attamen licet millies de die caderet, non propterea animum despondere, sed magno fervore resurgere oportet; sicuti, qui in lutofo & sordido loco labitur, non illic diu commoratur, sed quantocyus surgere sequēque mundare festinat.

P R O N O C T E

ANtequam decumbat, flexis genibus, aut si nequit, majori quā potest reverentiā, elapsi diei rationem exiget sequenti modo: **1.** Dicet gratias tibi ago Domine Deus pro omnibus beneficijs mihi totā vitā & specialiter hodiernā die in anima & corpore, cæterisq; bonis præstitis. Præcipuè verò gratias tibi ago pro præsentī tempore, quod mihi ad conscientiz meæ examen concedis: Largire mihi obsecro gratiam peccata mea cognoscendi, simul & emendandi.

2. Secundò: videbit, quoties in principali suo vitio ceciderit, aut victor exstiterit. Ut autem hoc facilius fiat, consulunt SS. Patres interdium aliquo signo defectus, & victorias annotare, ut eorum ratio vesperi facillè habeatur. Deinde discurret per omnes diei horas, examinabitq; culpas alias contrā Deum, proximum & seipsum

seipsum cogitatione, verbo & opere commiffas, advertet etiam studiosè peccandi occasiones.

Tertiò : recognoscendo malitiam & peccata sua, summâ humilitate coram divina Majestate se mittens dicet :

Pudet me Domine, quod tam parum tibi servierim, è contra verò his peccatis meis, alijsque pluribus, quæ propter miseriam & ignorantiam meam non agnosco, tam enormiter te offenderim. Gratias tibi ago, quod à pluribus & majoribus peccatis, in quæ cecidiffem, gratiâ tuâ me benignè præservaveris, & custodieris.

Quartò : maximo dolore percutiens peccatus rogabit veniam peccatorum suorum, proponet illa emendare, & peccandi occasiones evitare eliciendo humilliter suprapositum actum contritionis.

Cùm verò Examen conscientia sit instatiosissimum thesauri, methodus illud fructuosè instituendi summâ diligentiam inquirenda, inventa que exactissime practicanda, & pro eo divina gratia ferventer imploranda : Secundò ob nullum impedimentum, aut qualemcunque occupationem intermittendum,